

III.7042.121.2017.MK

**Pan
Maciej Małecki
Przewodniczący Komisji
do spraw Energii i Skarbu Państwa
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący

Z informacji zamieszczonych na stronach internetowych Sejmu RP, wynika że Komisja do Spraw Energii i Skarbu Państwa podjęła pracę nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (druk sejmowy 2452). Projekt ten dotyczy częściowego zrekompensowania strat finansowych tym wdowom, wdowcom i sierotom po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych, którzy mają ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych.

Uprzejmie informuję Pana Przewodniczącego, że do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło ok. 60 skarg od emerytów i rencistów górniczych oraz wdów i sierot, które dotyczą nowych przepisów regulujących prawa do rekompensaty za utracony deputat węglowy.

Na ich podstawie Rzecznik Praw Obywatelskich, wystąpił do Ministra Energii z wnioskiem o przedstawienie stanowiska (wystąpienie z dnia 23 stycznia 2018 r. III.7042.121.2017.MK). Rzecznik wskazał, że wielu byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 23 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 r., poz. 1971) w związku z trudną sytuacją ekonomiczno – finansową kopalni został pozbawionych deputatu węglowego co w konsekwencji wyklucza ich z grupy osób uprawnionych do rekompensaty. Zdaniem skarżących emeryci zostali podzieleni na tych, którzy otrzymali rekompensatę za utracony deputat węglowy, i tych, którzy nie mają prawa do rekompensaty ponieważ wcześniej pozbawiono ich prawa do deputatu węglowego.

Podobnie, zapisy powyższej ustawy wykluczyły z grupy osób uprawnionych do rekompensaty wdowy i sieroty, ponieważ ich mężowie i ojcowie w chwili śmierci byli pracownikami i nie pobierali rent czy emerytur.

W odpowiedzi z dnia 16 marca 2018 r. Minister Energii wyjaśnił, że w czasie prac nad projektem ustawy priorytetem dla działań Rządu było przede wszystkim wypłacenie emerytom i rencistom, finansowanego ze środków budżetu państwa, świadczenia rekompensującego w możliwie jak największym stopniu korzyści utracone w wyniku nieotrzymywania deputatu węglowego bądź ekwiwalentu pieniężnego. Na etapie prac legislacyjnych w katalogu osób uprawnionych, oprócz emerytów i rencistów, uwzględniono również wdowy po nich. Nie ujęcie w ustawie wdów i sierot po pracownikach jest niewłaściwie interpretowane z punktu widzenia intencji ustawodawcy. Nie powinno się także stawiać znaku równości pomiędzy tą ustawą a układami zbiorowymi pracy obowiązującymi w poszczególnych przedsiębiorstwach górniczych.

Ministerstwo Energii uważa, że jeżeli chodzi o emerytów i rencistów, którzy utracili prawo do deputatu jeszcze jako czynni pracownicy, to sytuacja tych osób różni się zasadniczo od sytuacji emerytów i rencistów uprawnionych do świadczenia rekompensacyjnego. Wówczas, gdy wypowiedziano emerytom i rencistom prawo do bezpłatnego węgla osoby te miały jeszcze status „pracowników”. Pracownicy ci przechodzili na emeryturę nie mając już prawa do bezpłatnego węgla jako emeryci i renciści. W związku z tym, skoro prawa tego nie mieli, nie można osobom tym przyznać prawa do rekompensaty z tytułu utraty prawa, gdyż zmieniając status z „pracownika” na „emeryta” lub „rencistę” już tego prawa nie posiadali.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich rozwiązanie powyższych kwestii może nastąpić jedynie na drodze legislacyjnej. Proponowana zmiana stanowi rozwiązanie problemu zgłaszanego w licznych skargach od emerytów i rencistów górniczych oraz wdów i sierot, które dotyczą nowych przepisów regulujących prawa do rekompensaty za utracony deputat węglowy do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rzecznik widzi potrzebę jak najszybszego rozpoczęcia prac legislacyjnych zmierzających do rozwiązania przedmiotowego problemu.

W związku z powyższym na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego, aby w ramach prac Komisji nad przedstawionym przez posłów projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (druk sejmowy 2452) dokonano analizy omówionego problemu pod kątem jego rozwiązania w ramach podjętych działań legislacyjnych.

Z poważaniem
(Stanisław Trociuk)